

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

وزیر

شماره: ۶۰ / ۱۷۸۹۲۸

تاریخ: ۱۳۹۹ / ۷ / ۲۱

پیوست:

جناب آقای پورمحمدی، استاندار محترم آذربایجان شرقی و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای شهرباری، استاندار محترم آذربایجان غربی و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای بهنام‌جو، استاندار محترم اردبیل و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای رضایی، استاندار محترم اصفهان و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای شهبازی، استاندار محترم البرز و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای سلیمانی دشتکی، استاندار محترم ایلام و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای گراوند، استاندار محترم بوشهر و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای محسنی بندپی، استاندار محترم تهران و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای عباسی، استاندار محترم چهارمحال و بختیاری و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای شجاعی، استاندار محترم خراسان شمالی و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای معتمدیان، استاندار محترم خراسان جنوبی و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای رزم حسینی، استاندار محترم خراسان رضوی و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای شریعتی، استاندار محترم خوزستان و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای حقیقی، استاندار محترم زنجان و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای آشناگر، استاندار محترم سمنان و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای موهبتی، استاندار محترم سیستان و بلوچستان و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای رحیمی، استاندار محترم فارس و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای جمالی‌پور، استاندار محترم قزوین و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای سرمست، استاندار محترم قم و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای مرادنیا، استاندار محترم کردستان و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای فدایی فتح آبادی، استاندار محترم کرمان و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای بازوند، استاندار محترم کرمانشاه و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای کلاتری، استاندار محترم کهگیلویه و بویراحمد و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای حق شناس، استاندار محترم گلستان و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای زارع، سرپرست محترم استانداری گیلان و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای خادمی، استاندار محترم لرستان و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای حسین زادگان، استاندار محترم مازندران و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای آقازاده، استاندار محترم مرکزی و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

وزیر

شماره: ۶۰/۱۷۸۹۲۸

تاریخ: ۱۳۹۹/۷/۲۱

پیوست:

جناب آقای همتی، استاندار محترم هرمزگان و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای شاهرخی، استاندار محترم همدان و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید
جناب آقای طالبی، استاندار محترم یزد و رییس کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید

موضوع: ابلاغ دستورالعمل اجرایی تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط در سال ۱۳۹۹

باسلام

احتراماً، در راستای تداوم حمایت و تأمین نقدینگی موردنیاز بنگاه‌های اقتصادی و تکمیل و
راه‌اندازی پروژه‌های اولویت‌دار در سال جهش تولید و با عنایت به دستورالعمل شماره ۹۹/۱۱۴۲۶۰
مورخ ۱۳۹۹/۴/۱۸ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، ضمن تشکر از تلاش‌های جنابعالی و مدیران
و کارکنان محترم دستگاه‌های اجرائی ذیربط، در اجرای موفق برنامه تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی
طی سال‌های گذشته، به پیوست "دستورالعمل اجرایی تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی در سال ۱۳۹۹"
جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

انتظار می‌رود با برنامه‌ریزی، اهتمام لازم و هماهنگی کلیه دستگاه‌های اجرائی استان، تأمین مالی
بنگاه‌های اقتصادی در اولویت قرار گرفته و زمینه تحقق اهداف جهش تولید فراهم شود.

علیرضا رزم حسینی

وزیر صنعت، معدن و تجارت

باسمه تعالی

دستورالعمل اجرایی تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی در سال ۱۳۹۹

در راستای تداوم حمایت از بنگاه‌های اقتصادی فعال و نیز تکمیل و راه‌اندازی پروژه‌های در دست اجرا و اولویت‌دار در سال جهش تولید و با توجه به نامه شماره ۹۹/۱۱۴۲۶۰ مورخ ۱۳۹۹/۴/۱۸ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (تصویر پیوست)، جهت هموارسازی مسیر تولید ملی و حمایت از بنگاه‌های اقتصادی در راستای تحقق شعار سال ۱۳۹۹ (جهش تولید)، به‌منظور تأمین تسهیلات لازم برای نگهداشت و افزایش تولید و اشتغال در بنگاه‌های اقتصادی، نوسازی و بازسازی بنگاه‌ها و صنوف تولیدی و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام با پیشرفت فیزیکی بیش از ۶۰٪، با شرایط مندرج در این دستورالعمل تخصیص می‌یابد.

ماده (۱) تعاریف

۱-۱- **کارگروه ملی:** ستاد تسهیل و رفع موانع تولید موضوع ماده «۶۱» قانون الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید مصوب ۱۳۹۷/۲/۳۰ مجلس شورای اسلامی؛

۱-۲- **کارگروه استانی:** کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید موضوع ماده «۶۱» قانون الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید مصوب ۱۳۹۷/۲/۳۰ مجلس شورای اسلامی؛

۱-۳- **سازمان استانی:** هریک از سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت (دبیرخانه کارگروه استانی)، جهاد کشاورزی و میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان‌ها.

۱-۴- **کمیته بررسی:** کمیته‌ای متشکل از نمایندگان استانداران، سازمان‌های استانی، بانک عامل، شرکت شهرک‌های صنعتی استان و عنداللزوم نماینده دستگاه (های) نظارتی با تشخیص استاندار محترم، که در هر یک از بخش‌های ذیربط (صنعت، معدن، صنوف تولیدی، کشاورزی و صنایع تبدیلی مرتبط، میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری) به‌طور مستقل، جهت بررسی و پذیرش اولیه درخواست متقاضیان تشکیل می‌شود.

تبصره: تشکیل کمیته بررسی به‌صورت مشترک بلامانع است.

۱-۵- **دامنه شمول:** بنگاه‌های اقتصادی دارای مجوز از وزارت صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، صنوف تولیدی دارای مجوز براساس قانون نظام صنفی کشور و مراکز پژوهش‌های صنعتی و معدنی و واحدهای فنی و مهندسی که در زمان درخواست تسهیلات، تعداد کارکنان آنها تا ۱۰۰ نفر باشد و طرح‌های نیمه‌تمام تولیدی با پیشرفت فیزیکی بیش از ۶۰٪ و با پیش‌بینی اشتغال تا ۱۰۰ نفر.

تبصره: براساس تصمیمات چهل و نهمین جلسه کارگروه ملی در حضور معاون اول محترم رییس‌جمهور در تاریخ ۱۳۹۷/۴/۹، واحدهای با کارکنان بیش از ۱۰۰ نفر، در صورت تصویب کارگروه استانی و تأیید کارگروه ملی، مشمول ضوابط این دستورالعمل خواهند بود.

۱-۶- **بانک عامل:** بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تأسیس شده است.

۱-۷- **سامانه:** سامانه اینترنتی بهین‌یاب، به نشانی www.behinyab.ir که ثبت درخواست متقاضیان از طریق آن صورت می‌گیرد و قابلیت آرایه آمارها و گزارش‌های مورد نیاز مدیریتی را در هر لحظه دارد.

ماده ۲) اهداف

۲-۱- تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی مشمول، از طریق منابع داخلی بانک‌های عامل جهت تقویت تحرک اقتصادی در بنگاه‌هایی که به علت محدودیت در تأمین نقدینگی امکان فعالیت کامل آنها وجود ندارد و با دریافت تسهیلات امکان تثبیت و یا افزایش اشتغال و تولید آنها فراهم می‌شود.

۲-۲- تأمین تسهیلات مورد نیاز جهت بازسازی و نوسازی بنگاه‌های اقتصادی و صنوف تولیدی مشمول جهت کاهش مصرف و شدت انرژی و آلاینده‌گی، افزایش بازدهی و ارتقای کیفیت تولیدات داخلی و رقابت‌پذیری آنها.

۲-۳- تأمین تسهیلات مورد نیاز جهت تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های نیمه‌تمام تولیدی با پیشرفت فیزیکی بیش از ۶۰٪ و یا معادن دارای پروانه بهره‌برداری؛

اولویت اصلی پرداخت تسهیلات موضوع این دستورالعمل، آن دسته از بنگاه‌های اقتصادی است که عمدتاً دارای مشکلات نقدینگی بوده و از لحاظ ظرفیت تولید، دانش‌فنی، توان مدیریت و بازار، مشکلی که مانع راه‌اندازی یا افزایش تولید باشد، نداشته و با دریافت این تسهیلات قادر به راه‌اندازی سریع، انجام نوسازی و بازسازی لازم و تثبیت و یا افزایش تولید و اشتغال باشند. همچنین میزان تسهیلات قابل پرداخت به هر بنگاه اقتصادی، براساس نیاز واقعی بنگاه و تأیید کارگروه استانی خواهد بود.

ماده ۳) فرایند اجرا

۳-۱- اطلاع‌رسانی کامل با استفاده از تمام ظرفیت‌های رسانه‌ای موجود، توسط سازمان‌های استانی به بنگاه‌های اقتصادی مشمول، جهت ثبت‌نام در سامانه؛

۳-۲- ثبت درخواست تسهیلات بنگاه‌های اقتصادی مشمول این دستورالعمل، در فرایندهای پیش‌بینی‌شده در سامانه؛

۳-۳- تشکیل جلسات منظم و مستمر کمیته‌های بررسی جهت رسیدگی به درخواست‌های دریافتی از طریق سامانه و ارائه گزارش به کارگروه استانی؛

۳-۴- تشکیل جلسات منظم و مستمر کارگروه استانی، حتی‌المقدور با حضور اساتندار محترم، جهت بررسی و تصویب درخواست‌های پذیرش‌شده، مطابق گزارش کمیته‌های بررسی؛

۳-۵- ابلاغ مصوبات کارگروه استانی به بانک‌های عامل توسط سازمان صنعت، معدن و تجارت، به‌عنوان دبیر کارگروه استانی؛

۳-۶- ارجاع سریع و منظم درخواست‌های ابلاغ‌شده به شعب بانک عامل و اعمال حداکثر مساعدت در بررسی، تصویب، انعقاد قرارداد و پرداخت تسهیلات به بنگاه‌های اقتصادی، با توجه به مفاد دستورالعمل شماره ۹۹/۱۱۴۲۶۰ مورخ ۱۳۹۹/۴/۱۸ بانک مرکزی و ظرفیت‌های قانونی موجود توسط بانک‌های عامل؛

۳-۷- لازم است کلیه اقدامات صورت‌گرفته از ابتدا تا انتهای هر یک از فرایندها، اعم از بررسی تقاضا، معرفی، تصویب، انعقاد قرارداد و پرداخت تسهیلات توسط مسئولان مربوط، در سامانه ثبت شود، تا امکان پایش لحظه‌ای اقدامات فراهم گردد.

۳-۸- عدم پذیرش و یا عدم تصویب درخواست بنگاه‌های اقتصادی در هر یک از مراحل فرایندها، می‌بایست با ذکر دلایل، توسط مسئولان مربوط، در سامانه ثبت شود.

ماده ۴) وظایف بنگاه اقتصادی

بنگاه اقتصادی متقاضی تسهیلات، موظف است درخواست خود را در فرایند مربوط، با درج اطلاعات صحیح در سامانه ثبت نموده و پس از ارائه مدارک لازم به کمیته بررسی، حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از تصویب و معرفی به بانک عامل، مدارک و مستندات درخواستی را به بانک عامل ارائه نماید. همچنین موظف است تسهیلات دریافتی را در راستای نیل به اهداف تعیین‌شده مصرف نماید.

ماده ۵) وظایف عوامل اجرایی

۵-۱- استانداردی موظف به هماهنگی و پیگیری تشکیل منظم و مستمر جلسات کارگروه استانی و حصول اطمینان از ضمانت اجرای مصوبات کارگروه استانی است تا اهداف پیش‌بینی شده، محقق شود.

۵-۲- هر یک از سازمان‌های استانی اعم از صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف به تشکیل کمیته بررسی مرتبط بوده و مسئولیت پیگیری روند تخصیص و پرداخت تسهیلات در بخش ذیربط را عهده‌دار خواهند بود.

۵-۳- بانک‌های عامل موظفند ضمن ارجاع سریع و منظم درخواست‌های ابلاغ‌شده به شعب خود و با توجه به ظرفیت‌های قانونی موجود و مفاد دستورالعمل شماره ۹۹/۱۱۴۲۶۰ مورخ ۱۳۹۹/۴/۱۸ بانک مرکزی، حداکثر مساعدت را در بررسی، تصویب، انعقاد قرارداد و پرداخت تسهیلات به بنگاه‌های اقتصادی، به‌عمل آورند و کلیه اقدامات صورت‌گرفته برای هر یک از متقاضیان را در سامانه ثبت نمایند.

۵-۴- بانک‌های عامل می‌بایست، صرفاً از طریق ستاد مرکزی مستقر در استان تهران، اطلاعات مربوط به پرداخت مستقیم به بنگاه‌های اقتصادی موضوع بند ۱-۵ این دستورالعمل را (متناسب با تسهیلات پرداختی در فرایندهای سامانه، از نظر تعداد و مبلغ)، در قالب جدول اعلامی از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌صورت ماهیانه و از طریق دسترسی‌های ایجاد شده، به سامانه ارسال نمایند تا پس از بررسی، در ستون مربوط به پرداخت مستقیم آنها ثبت گردد.

ماده ۶) نظارت

به منظور پایش اثربخشی پرداخت تسهیلات برای تحقق اهداف تعیین شده (تثبیت و یا افزایش اشتغال و تولید)، کمیته نظارت با مسئولیت نماینده سازمان‌های استانی در هر یک از بخش‌های ذیربط (صنعت، معدن، صنوف تولیدی، کشاورزی و صنایع تبدیلی مرتبط، میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری) به طور مستقل و با عضویت نمایندگان استانداری، سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، شرکت شهرک‌های صنعتی استان و بانک عامل حسب مورد و عنداللزوم نماینده دستگاه(های) نظارتی با تشخیص استاندار محترم، موظف است پس از پرداخت تسهیلات به بنگاه اقتصادی، نسبت به بازدید و تکمیل فرم مربوط در سامانه اقدام نماید. گزارش‌های تحلیلی وضعیت پرداخت تسهیلات و اثربخشی آن، از طریق ستاد وزارت صنعت، معدن و تجارت در سطح ملی و استانی منتشر می‌شود.

تبصره: تشکیل کمیته نظارت به صورت مشترک بلامانع است.

ماده ۷) سایر موارد

۱-۷- نظارت کلی بر حسن اجرای این دستورالعمل در بخش کشاورزی و صنایع تبدیلی مرتبط، برعهده معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی بوده و در بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برعهده معاونت سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری است. همچنین در حوزه وزارت صنعت، معدن و تجارت، نظارت کلی بر حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده معاونت طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت بوده و هرگونه تغییر و اصلاح موردی دستورالعمل توسط آن معاونت ابلاغ خواهد شد.

۲-۷- این دستورالعمل در (۷) ماده و ۳ تبصره تنظیم و توسط سرپرست وزارت صنعت، معدن و تجارت تصویب و جهت اجرا، به استانداران محترم به‌عنوان رؤسای کارگروه‌های تسهیل و رفع موانع تولید استان‌ها، ابلاغ شد.

جناب آقای دولت آبادی مدیرعامل محترم بانک تجارت
مدیرعامل محترم بانک رفاه کارگران
جناب آقای صیدی مدیرعامل محترم بانک صادرات ایران
جناب آقای بیگدلی مدیرعامل محترم بانک ملت
جناب آقای فطانت مدیرعامل محترم بانک آینده
جناب آقای بلگوری مدیرعامل محترم بانک اقتصاد نوین
جناب آقای رضائی مدیرعامل محترم بانک انصار
جناب آقای پورسعید مدیرعامل محترم بانک ایران زمین
جناب آقای پرویزیان مدیرعامل محترم بانک پارسیان
جناب آقای قاسمی مدیرعامل محترم بانک پاسارگاد
جناب آقای عقیلی کرمانی مدیرعامل محترم بانک خاورمیانه
جناب آقای کریمی مدیرعامل محترم بانک دی
جناب آقای معرفت مدیرعامل محترم بانک سامان
جناب آقای قدمی مدیرعامل محترم بانک سرمایه
جناب آقای ایمانی مدیرعامل محترم بانک سینا
جناب آقای درخشنده مدیرعامل محترم بانک شهر
جناب آقای ابدالی مدیرعامل محترم بانک قوامین
جناب آقای فرزین مدیرعامل محترم بانک کارآفرین
جناب آقای خامی مدیرعامل محترم بانک گردشگری
مدیرعامل محترم بانک مشترک ایران - ونزوئلا
جناب آقای حسین زاده مدیرعامل محترم بانک قرض الحسنه رسالت
جناب آقای اکبری مدیرعامل محترم بانک قرض الحسنه مهر ایران
جناب آقای صباغی مدیرعامل محترم موسسه اعتباری غیربانکی کوثر
جناب آقای جوادی مدیرعامل محترم موسسه اعتباری غیربانکی ملل
جناب آقای مطهری مطلق رییس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی توسعه
جناب آقای نظری رییس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی نور
جناب آقای صادقی رییس محترم هیأت سرپرستی موسسه اعتباری غیربانکی کاسپین
جناب آقای مهدیان مدیرعامل محترم بانک توسعه تعاون
جناب آقای صالح آبادی مدیرعامل محترم بانک توسعه صادرات ایران
جناب آقای چقازردی مدیرعامل محترم بانک سپه
جناب آقای مهتری مدیرعامل محترم بانک صنعت و معدن
جناب آقای خدارحمی مدیرعامل محترم بانک کشاورزی
مدیرعامل محترم بانک مسکن

جناب آقای حسین زاده مدیرعامل محترم بانک ملی ایران
مدیر عامل محترم شرکت دولتی پست بانک

باسلام و احترام؛

ضمن تشکر از اقدامات بعمل آمده در راستای تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط و با توجه به نامگذاری امسال به نام "جهش تولید" از سوی مقام معظم رهبری-مدظله‌العالی، به استحضار می‌رساند پیرو ابلاغ دستورالعمل تامین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط در چهار سال گذشته و اتخاذ رویکرد مساعدت مقرراتی، زمینه مناسب‌تری به منظور تامین مالی واحدهای یاد شده فراهم شد. براساس اطلاعات دریافتی از سامانه ثبت‌نام واحدهای تولیدی، آمار عملکرد اجرای این طرح طی سال ۱۳۹۸، حاکی از تامین مالی تعداد ۳۷.۴۶۲ بنگاه کوچک و متوسط با تخصیص مبلغی معادل ۵۴۴.۷۰۳ میلیارد ریال توسط شبکه بانکی است که به بنگاه‌های اقتصادی اختصاص داشته است. عملکرد مزبور نشان از همراهی و اهتمام نظام بانکی در اجرای تاکیدات معظم‌له و سیاست‌های دولت برای حمایت هرچه بیشتر از واحدهای تولیدی کوچک و متوسط دارد تا به این ترتیب امکان هدایت بهینه و صحیح منابع مالی موجود در راستای بهبود وضعیت اشتغال و رشد اقتصادی در کشور فراهم شود.

در سال جاری نیز با توجه به شرایط ویژه اقتصادی و اعمال تحریم‌های ظالمانه بر علیه کشور، این بانک جهت هموارسازی مسیر تولید ملی و حمایت از بنگاه‌های اقتصادی در راستای تحقق شعار جهش تولید، هدایت نقدینگی جامعه به سمت بخش‌های مولد و تامین مالی تولیدکنندگان داخلی و تامین سرمایه در گردش بنگاه‌های اقتصادی را هدف‌گذاری نموده است.

بر همین اساس شایسته است بانک‌های عامل با توجه به حساسیت شرایط اقتصادی، بیشتر از گذشته و با احساس مسئولیت افزون‌تر، موضوع تامین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط را مورد توجه جدی خود قرار دهند و علیرغم محدودیت منابع و مشکلات و تنگناهای اعتباری موجود، نسبت به اولویت بندی تسهیلات به گونه‌ای اقدام نمایند که امکان دستیابی به اهداف تعیین شده در سال جهش تولید میسر گردد. باتوجه به جمیع موارد به پیوست «دستورالعمل تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط در سال ۱۳۹۹» ایفاد می‌گردد. خواهشمند است دستور فرمایید مراتب با قید فوریت به کلیه واحدهای ذی ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت بعمل آید. ۴۸۰۳۱۹۹/

مدیریت کل اعتبارات

اداره اعتبارات

سیدعلی اصغر میرمحمدصادقی توحید عمرانی

۲۸۱۷-۰۳

۲۲۱۵-۰۴

رونوشت:

- دفتر رئیس محترم دفتر رییس جمهور و سرپرست نهاد ریاست جمهوری برای استحضار.
- وزارت صنعت، معدن و تجارت - دفتر وزیر محترم بازگشت به نامه شماره ۶۰/۶۷۲۳۷ مورخ ۱۳۹۹/۳/۱۷ برای استحضار.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل اعتبارات

اداره اعتبارات

دستورالعمل تأمین مالی بنگاه های اقتصادی کوچک و متوسط

در سال ۱۳۹۹

بسمه تعالی

در راستای ادامه اجرای سیاست های خروج غیر تورمی از رکود دولت محترم تدبیر و امید (مصوبه شماره ۱۸۵۴۹/ت/۵۳۰۹۷ هـ مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۹ هیئت محترم وزیران) و حمایت هرچه بیشتر از بنگاه های اقتصادی کوچک و متوسط و با توجه به نامگذاری سال ۱۳۹۹ به نام سال "جهش تولید" از سوی مقام معظم رهبری-مدظله العالی- و با ایجاد وحدت رویه در خصوص تأمین مالی بنگاه های مذکور، "دستورالعمل تأمین مالی بنگاه های اقتصادی کوچک و متوسط" که از این پس به اختصار **دستورالعمل** نامیده می شود، تهیه و تدوین می گردد.

ماده ۱ - در این دستورالعمل عبارات و اصطلاحات ذیل، در معانی مشروح بکار می روند:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۱-۲- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده است و تحت نظارت بانک مرکزی قرار دارد.

۱-۳- ستاد تسهیل: ستاد تسهیل و رفع موانع تولید موضوع ماده ۶۱ قانون الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور.

۱-۴- کارگروه استانی: کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید در استان ها، موضوع ماده ۶۱ قانون الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور.

۱-۵- بنگاه اقتصادی: واحد اقتصادی از جمله صنوف تولیدی که با مجوز فعالیت از مراجع قانونی ذی ربط در تولید کالا یا خدمت فعالیت می کند، اعم از اینکه دارای شخصیت حقیقی و حقوقی باشد.

۱-۶- بنگاه اقتصادی کوچک: واحد اقتصادی که تعداد کارکنان آنها طی یکسال گذشته کمتر از ۵۰ نفر بوده است.

۱-۷- بنگاه اقتصادی متوسط: واحد اقتصادی که تعداد کارکنان آنها طی یکسال گذشته بین ۵۰ تا ۱۰۰ نفر بوده است.

ماده ۲- اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات برای بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط که حائز شرایط ذیل باشند، توسط مؤسسه اعتباری در اولویت قرار گیرد:

- بنگاه‌های اقتصادی معرفی شده از سوی کارگروه‌های استانی (مشروط به احراز توجیه فنی، مالی و اقتصادی مناسب فعالیت توسط مؤسسه اعتباری)
- بنگاه‌های اقتصادی که محصولات آنها از بازار فروش قابل قبولی برخوردار باشد و منجر به انباشته شدن محصولات در انبار نشود.
- بنگاه‌های اقتصادی متوقف و یا در حال فعالیت کمتر از ظرفیت اسمی. (مشروط به اینکه علت تعطیلی بنگاه صرفاً ناشی از کمبود سرمایه در گردش بوده و تزریق منابع مالی به اینگونه بنگاه‌ها دارای توجیهات لازم از سوی مؤسسه اعتباری باشد).
- بنگاه‌های اقتصادی که در سال‌های گذشته فعالیتی نداشته و فاقد فروش بوده‌اند و اعطای تسهیلات سرمایه در گردش به تشخیص مؤسسه اعتباری موجب فعالیت مجدد بنگاه شود. (در صورتیکه متقاضیان دارای طرح توجیهی مناسبی باشند و فعالیت مجدد آنها بتواند به فروش و سودآوری منتهی شود).
- بنگاه‌های اقتصادی که تسهیلات دریافتی قبلی را در محل موضوع قرارداد تسهیلات اعطایی مصرف نموده‌اند.
- بنگاه‌های اقتصادی که به دلیل عدم وصول مطالبات خود از دستگاه‌های اجرایی دولتی، شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت، نتوانسته‌اند تعهدات خود را در قبال شبکه بانکی کشور و سایر اشخاص ایفا نمایند.
- بنگاه‌های اقتصادی که از میزان اشتغال پایدار و توجیه پذیری بیشتری برخوردار باشند.

ماده ۳- به موجب مصوبه شماره ۱۸۵۴۹/ت/۵۳۰۹۷-هـ مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۹ هیئت محترم وزیران (شرکت‌ها و واحدهای کوچک و متوسط تولیدی صنعتی، کشاورزی و خدماتی) از شرایط نداشتن بدهی غیرجاری، چک برگشتی، رعایت نسبت مالکانه و مفاد «آئین نامه رعایت شاخص‌های مالی در اعطای تسهیلات سرمایه در گردش به اشخاص حقیقی و حقوقی توسط بانک‌های دولتی» به منظور بهره‌مندی از تسهیلات و تعهدات مستثنی می‌باشند.

تبصره ۱: مبلغ بدهی‌های غیرجاری بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط نباید بیش از تسهیلات/تعهدات درخواستی بیشتر باشد. درخصوص مبالغ بدهی‌های غیرجاری بیشتر از تسهیلات/تعهدات (حداکثر تا سقف ۱۵۰ درصد تسهیلات/تعهدات) تصمیم‌گیری در اختیار ستاد مرکزی مؤسسه اعتباری در استان تهران می‌باشد.

تبصره ۲: بر اساس ماده (۵) قانون اصلاح قانون صدور چک مصوب ۱۳۹۷/۰۸/۱۳ بعد از ثبت غیرقابل پرداخت بودن یا کسری مبلغ چک در سامانه یکپارچه بانک مرکزی پرداخت هرگونه تسهیلات بانکی یا صدور ضمانت نامه های ارزی یا ریالی و همچنین گشایش اعتبار اسنادی ارزی یا ریالی ممنوع بوده و بر اساس تبصره یک ذیل ماده (۵) مکرر قانون موصوف رفع این محرومیت‌ها با تشخیص و تصویب شورای تامین هر استان و در چارچوب آیین‌نامه اجرایی مربوط (بخشنامه شماره ۹۸/۲۰۹۸۹۹ مورخ ۱۳۹۸/۶/۲۵ بانک مرکزی) صورت خواهد گرفت. لذا تعلیق یا رفع محرومیت نسبت به بنگاه اقتصادی دارای چک برگشتی رفع سوء اثر نشده، صرفاً در چارچوب مفاد آئین نامه مورد اشاره امکان پذیر می‌باشد.

تبصره ۳: جایگزین نمودن تسهیلات اعطایی در این طرح توسط مؤسسه اعتباری بابت تسویه بدهی‌های غیرجاری و یا تأمین وجه چک‌های برگشتی مغایر با اهداف حمایتی این طرح بوده و ممنوع می‌باشد.

تبصره ۴: بنگاه‌های اقتصادی که با استفاده از مزایای در نظر گرفته شده در ماده (۳)، درخواست اخذ تسهیلات و یا ایجاد تعهدات را دارند باید برنامه زمانبندی (مورد تأیید مؤسسه اعتباری) جهت تعیین تکلیف چک‌های برگشتی و بدهی‌های غیرجاری خود را همزمان با ارائه درخواست تسهیلات و تعهدات به مؤسسه اعتباری ارائه دهند.

تبصره ۵: بنگاه‌های اقتصادی که با استفاده از مزایای ماده (۳) در سال‌های ۱۳۹۵، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ موفق به اخذ تسهیلات و یا ایجاد تعهدات شده اند، لیکن بر اساس برنامه زمانبندی ارائه شده به مؤسسه اعتباری، بدهی غیرجاری و یا چک‌های برگشتی خود را تعیین تکلیف ننموده‌اند، مجاز به اخذ تسهیلات و یا ایجاد تعهدات جدید نمی‌باشند.

ماده ۴- مؤسسه اعتباری موظف است به منظور حفظ منافع سپرده‌گذاران و تخصیص بهینه منابع، نسبت به بررسی توجیه فنی، مالی و اقتصادی درخواست بنگاه اقدام نماید و در صورت کسب اطمینان از توجیه‌پذیری طرح و پس از احراز اعتبارسنجی بنگاه، نسبت به اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات تصمیم‌گیری گردد.

ماده ۵- مؤسسه اعتباری موظف است با تسهیلات مصوب در کارگروه تسهیل، حداکثر ظرف مدت یکماه موافقت کند یا دلایل مخالفت خود را همراه با مستندات مربوط به هیئت خبرگان موضوع ماده (۶۲) قانون الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ارجاع نماید.

ماده ۶- در صورت بازپرداخت تمام یا بخشی از تسهیلات سرمایه در گردش اعطایی به بنگاه اقتصادی در سررسیدهای مقرر، مؤسسه اعتباری می‌تواند نسبت به اعطای مجدد تسهیلات سرمایه در گردش مورد نیاز مطابق آخرین ضوابط و مقررات اقدام نماید.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری موظف است طبق ماده (۱۹) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در صورت درخواست بنگاه اقتصادی، متناسب با بازپرداخت هر بخش از تسهیلات پرداختی به بنگاه‌های کوچک و متوسط تولیدی، نسبت به آزادسازی وثایق مازاد و یا تبدیل وثایق، متناسب با میزان باقیمانده تسهیلات اقدام کند. در انتخاب وثیقه باقیمانده، نظر مؤسسه اعتباری ملاک عمل است.

ماده ۸- مؤسسه اعتباری می‌تواند پس از بررسی‌های کارشناسی، نسبت به پذیرش ضمانت‌نامه‌های صادره از سوی صندوق‌های ضمانت (که به موجب قانون تشکیل شده و دارای تفاهمنامه با مؤسسه اعتباری جهت تضمین تسهیلات و تعهدات می‌باشند) و پذیرش پروانه بهره برداری معادن (اجرای تبصره (۱) ماده (۹) قانون اصلاح قانون معادن مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ مجلس شورای اسلامی)، بعنوان وثیقه اقدام نماید.

تبصره: بر اساس تبصره (۲) ماده (۶) آیین‌نامه فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (تصویب‌نامه شماره ۸۸۶۲۰ هیئت محترم وزیران)، کلیه بانک‌ها موظفند قراردادهای مربوط به تخصیص زمین توسط شرکت شهرک‌های صنعتی ایران و همچنین شرکت‌های تابعه برای اجرای طرح‌های صنایع روستایی و پروژه‌های دامداری و آبریان و زراعت که حسب مورد موافقت اصولی آنها توسط وزارت جهاد کشاورزی صادر شده است را بعنوان وثیقه تسهیلات اعطایی بپذیرند.

ماده ۹- نرخ سود مورد عمل در تسهیلات موضوع این دستورالعمل (هم برای بنگاه‌های اقتصادی معرفی شده از سوی ستاد تسهیل و کارگروه‌های استانی و هم برای بنگاه‌های اقتصادی که مستقیماً به مؤسسه اعتباری مراجعه می‌نمایند)، نرخ مصوب شورای پول و اعتبار می‌باشد.

ماده ۱۰- سقف اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات موضوع این دستورالعمل بر اساس حدود مقرر در آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان و آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط می‌باشد.

ماده ۱۱- مؤسسه اعتباری باید ظرف یک هفته و به صورت کتبی مدارک و مستندات مورد نیاز را جهت بررسی و پرداخت تسهیلات به بنگاه اقتصادی اعلام نماید و حداکثر ظرف یکماه پس از تکمیل مدارک در هر مورد، مراتب را بررسی و نتیجه را اعلام نماید.

ماده ۱۲- در صورت عدم مراجعه بنگاه‌های اقتصادی معرفی شده از طرف ستاد تسهیل و کارگروه استانی به مؤسسه اعتباری، ظرف ۱۵ روز کاری از تاریخ معرفی و یا عدم ارایه تقاضا و مدارک مثبت، مؤسسه اعتباری درخواست بنگاه‌های

اقتصادی را به ستاد تسهیل و کارگروه استانی مربوط عودت و مراتب را در سامانه اطلاعاتی وزارت صنعت، معدن و تجارت ثبت نماید.

ماده ۱۳- چنانچه بنگاه اقتصادی از طریق یکی از کارگروه‌های دولت (کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید و یا کارگروه اشتغال استان) موفق به اخذ تسهیلات در سال جاری گردد، بانک عامل مکلف است نسبت به بررسی موضوع از طریق استعمال از سامانه‌های اطلاعاتی مرتبط اقدام و از پرداخت تسهیلات جدید به بنگاه اقتصادی خودداری نماید.

ماده ۱۴- اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات برای شرکت‌های مشمول ماده (۱۴۱) قانون تجارت (به موجب بخشنامه شماره ۹۵/۳۷۴۲۵۸ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۳ بانک مرکزی) با رعایت کلیه ضوابط و مقررات و اخذ وثیقه خارج از طرح متعلق به شخص ثالث امکانپذیر می‌باشد.

ماده ۱۵- مؤسسه اعتباری موظف است ضمن ثبت آمار تسهیلات پرداختی (مصوب ستاد تسهیل و کارگروه استانی و یا پرداخت مستقیم به بنگاه‌های اقتصادی) در سامانه هماهنگ وزارت صنعت، معدن و تجارت، نسبت به ارسال آمار عملکرد تسهیلات پرداختی به صورت ماهیانه به بانک مرکزی اقدام نماید.

«**دستورالعمل تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط**» در (۱۵) ماده و (۶) تبصره در سیزدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۴/۸ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی به تصویب رسید.